

תרגם יונתן

וְעַמִּים רַבִּים אֶתְהָ; סִבְתָּה אָמַר אֲלֵינוּ יְהוָה
וְהִזְהִיר בְּיֹם הַחִיא יַעֲלוּ דְבָרִים עַל-לְבָבֶךָ
וְחַשְׁבָת מַחֲשָׁבָת רְעוּה; יְאָוֹמְרָת אַעֲלָה עַל-
אָרֶץ פְּרוֹזָת אָבוֹא הַשּׁוֹקְטִים יוֹשְׁבִי לְבָטָח
בְּלָם יוֹשְׁבִים בָּאֵין חֻמָּה וּבְרִיחָה וּדְלָתִים אֵין
לְהַלְלָם: זַיְבַּל שְׁלָל וְלַבְנָה בְּנוּ לְהַשִּׁיב יַדְךָ →
עַל-חַרְבּוֹת נַשְׁבּוֹת וְאַל-עַט מַאֲפָה מְגֻנִים
עַשְׂתָה מִקְנָה וּקְנִין יוֹשְׁבּוּ עַל-טַבּוֹר הָאָרֶץ:
בְּאָלָמָד עֲרָא לְבִשָּׂא מִשְׁרָחָךְ עַל-חַרְבָּתָא דָאָרְתָּבָא עַל-עַמָּא דָאָתָנָשָׂמָבָן

ד"ש"

(ג) נַעֲלוּ דְבָרִים: יַקְוּן קַלְוָלִין מַחֲשָׁבָת יַדְךָ עַל-חַרְבּוֹת נַשְׁבּוֹת. גַּטְמִינִי קְנִין תְּמִימִין
בְּנָה לְלָמָס לְגַנְדִּי: (יל) עַל-אָרֶץ פְּרוֹזָת. כְּלָמִיס סְסִיו מְלָכָם עַל-הַגָּה וּעַלְתִּיו נִיטִיסְנוּ
וּסְמִים כְּפָלִים מְלָאִין מְוּמָה, בְּגַוְמִיס גְּמַנְמִיס וְתוּסִים
וְקְנִים נְסָמְקָף הַל עַל-מְגַל: פְּרוֹזָת כְּלָמִין מְעִרִי. וּקְנִין גְּנוּסָה וּמְמַקְמָקָה קְמָלָן
קְלָלִי (לְמִינִים גַּגְגִים מְלָאִין מְוּמָה: אָבוֹא הַל כְּנָס וּמְסֻפָּעָמָל
הַשּׁוֹקְטִים. זָמְלָה מְהַטְּמִים מְגַמְמִים: (יב) לְהַשִּׁיב

מצודת ציון

זָהָר: עַמְךָ אֵיךְ פְּרוֹזָת: בְּנֵךְ קָרְאָו הָעָרִים אֲשֶׁר אֵין חֻמָּה
לְהַמָּה, וּכְנָהָרָה: חִשְׁבָּב יְרוּשָׁלָם, (מכילו כ. ט): הַשּׁוֹקְטִים.
מְלִיחָה הַשּׁוֹקְטִים וּמְנוֹנָה: זָבְרִית. וְהָא גַּמְתָּה וְהָלָבוֹת הַלְּחוֹתָה:
(לטמא ג' ט): טַבּוֹר. עַזְנָן אֲסִיפה, כְּמוֹ וְאָהָנוֹשָׁבָעָשָׂר-עַשְׂרָה בְּחַרְןָה
סְחוּמָה (ט' ט): טַבּוֹר. הוּא הַשְׁוֹרֵד וּבְדִבְרֵי רֹזְלָה (מ"ג נ' ו' פְּזִיז
סְחוּמָה וְשְׁבּוֹר פְּתֻוחָה. וּכְנָהָרָה תְּבּוֹר הָאָרֶץ (פְּטִמְסִישׁ ט' פְּזִיז):

(ד) בְּיֹם הַחִיא. בָּעֵת שִׁישְׁבָנִין יִשְׁאָל אָל-אַדְמָתָם: יַעֲלוּ
דְבָנִים וְגַגְגִים. רֹצֶחֶת לְמִנְבָּתָה הַהְוָתָרִים: (יא) עַל-אָרֶץ
פְּרוֹזָת. עַל-הַיְשָׁבָנִים. בָּעֵת הַפְּדוּלָה אָבוֹא הַשּׁוֹקְטִים.
אָבוֹא אֶל-הַשּׁוֹקְטִים בְּמִנְתָּה זַיְשָׁבִים לְבָטָח, רֹצֶחֶת
לּוֹמֶר אַיִם נְשָׁמָרִים מִן-זַיְשָׁבִים לְחַתָּסָף בָּעֵרִי
הַמְבָצָר כִּי לְבָם בְּטוֹחוֹ מִן-הָאָרֶב (ולְכָן) יוֹשְׁבִים מִבְּלִי
חוֹמָה סְבִיב וְאֵין לְהַמָּה בְּרִיחָה וּדְלָתִים, וּכְאוֹמָה וּהָאָלָיל. (יב) שְׁלָל שְׁלָל,
לְשְׁלָל שְׁלָל וְלְהַשִּׁיב יַדְךָ לְבָא שְׁנִית לְמִלְחָמָה עַל-חַרְבּוֹת
הַאיָּבָק כְּמוֹ שְׁנָאָמָר לְמַעַלְלָה לְכָן אָמַר לְהַשִּׁיב יִדְךָ: מְאֹסָפָם
גְּנוּמִים. הַמְאֹסָפָם מִבְּגָן הַעֲבוּדִי כּוֹכְבִים מִמְקָומָם
עוֹלָתָם: עוֹשָׂה מִקְנָה וּקְנִין. מְאֹסָפִים מִקְנָה בְּקָר וּצְאן וּשְׂאָר דְבָרִים הַגְּנוּמִים: עַל-טַבּוֹר הָאָרֶץ. עַל-מִזְעֵד הָאָרֶץ
וְגַבְהָה, וּלְפִי-שְׁהַטְבּוֹר הָאָרֶץ אֶמְצָע הַגּוֹן קוֹרָא לְמִקְומָם הַמִּצְעָד בְּלָשׁוֹן טְבָרָה:

ד"ז'

אָוֹתָךְ. כְּמוֹ אַתָּךְ בְּדִגְשָׁה, עַזְנִיו כְּמוֹ עַמְךָ: (ג) כָּה
מִקְנָה וּקְנִין. הָאָחָז עַל-הַבְּלָמָנָה וְהָאָחָז עַל-שָׁאָר
נְכָלִים, וּכְנָהָרָה מִקְנָהמִם וּקְנִינִים (עַכְשִׁיו לְדַבָּר). וְתָרְגָם
יַגְנִין דְאַצְלָהוּ. בְּנְכִסִּין וּקְנִינִין: יוֹשְׁבִי עַל-
הָאָרֶץ. פְּעִמִּים יַבָּא הַסְּמִיכָה עַל-מִילָח עַל, וּכְנָהָרָה
יוֹשְׁבִי עַל-מִרְיָן, וּהַלְבָנָה עַל-דָּרָךְ (שְׁפָטָם, ג. ט).
וּנְקָרָאת אָרֶץ יִשְׂרָאֵל טַבּוֹר הָאָרֶץ, לְפִי שְׁהָיָה בְּאֶמְצָע
הָעוֹלָם. כְּמוֹ שְׁהַטְבּוֹר בְּאֶמְצָע הַגּוֹן. וּיְוֹנָתָן תָּרְגָם עַל
תוֹקְפָא דְאָרְעָא, לְפִי שָׁאוּן יִשְׂרָאֵל גְּבֻנָה מִכָּל

בְּגִינִיהם; אַחֲר צָאת
וּדְרָבָבָב, כְּמוֹ
נְתָן תָּרְגָם
(ט) וְעִילִית
וּמִשְׁמִיעִים
שָׁל א' ב' :

כידור שלשים ביום השבח קורת החותם והוא הוא בקצ'ה מורה
הזהלה ליל שב ואבר כי שעור החריויה של מלך קודם
אל מולר אם גולר כירשלים קודם החותם
ומם שבת כי פירעון הוא שראה יום שבת סטן לשקיעה
הזהמה מוקה מודה בנהון והוא יוניא בו לח דרכו ולו זה
הענין ואהה אם שוכב ווישים לך ברור מי הנאים
אללה כמה שוכב בחבריות בה העניין ראה שדעתך
רווא כי רושלים או צבור הארץ ווא תקהל קריית כל
שם ווים מימי השבעה בשם כי סוף קרייתו הוא כל בקעה
ספורה והטשל לסרהיהם הוא יום שבת כי לבני ירושלים או
כובני טבר הארץ וזה נכסם יום והשבת בראשונה ולאחר ו'
שעותם מכון והוא נכסם לבני קצ'ה מעבר ולאחד שעה שעוט
אנא ונכנס בטהורם יום לאחר ששעה שעוט שלשות
לכעפה מורה.

三

בראשונה וכך הוסיף הוא האממי והיה המכובדים בו חוקריהם עליז הוא בוקר שהכחשה נא או שמא הבקר היה בקבה מורה איינו עדרין של יום משי לשם כטו שחצבו קעה המדברים נוים כגון בעל הבקר בشيخו לפסר בשכחו רואל דבר לשם בוה ונען אגב גורא נזרך ולא השבטים לזרקרא בשמו אלא בירא שמש ירחה המן בזים השבטים אלא למי ששלקעה לו החפה אמרו וזה דריך עזקה טער לומתוח לאזרע ואחרל למוניות הוי הוי שמייבר עז שגנרא השבטים לבני צין אחריו י'ץ יסראאל בכבי' י'ח שעיטה ווה כי א' הייא קדושה: היישוב שקייעו והחמה לשם הוי העזה ללה צאת יום באוצר יסראאל הוא עת שקייעת החמה זו והקבעו הבני עליי י'ח שעיטה כמו שאנו נמל בירוע שגנראה סטוך לשקייעת החמה לאן נעל בחרוז מל' נגראה סטוך לשקייעת החמה ואחר אוד נולן-נעון אתק'ר כי תהיינו מטה שחמיינין הראליה ימר תעלך בק' א'זט השבעון וזה כי סטוקם החוללה קרייאת ברכות ובין החמות י'ח שעיטה עד שקייעו וום שבק' ע"ז פועל על והחוללה החמה לסבוכם סקעיה טער ו/or ואחתה יון שקייעת הרים והוא באוצר יסראאל אתק'רול ל'רואה ואגנע לאספורה ברכיה ואשר אחותי י'ח שעיטה ואן: לבני צין היה להם אז לשל שבת הדת זו סוף י' לבסוף חםם והענין ואמר כי עת פוצאי טורה והוא בכיר עת החוצה ים רשות ב'א' ע'ב והענין וכען זה או קרב סחד-מו'ן, והוא ואמר צל בוה הענין זה כי שקייען בחזרה הקולב הנטול החמותה שכאו בפלסוד ראש השנה ובעבור שפסר לפארש אוד לתקון לאיישן לפוי העזרן לפיכך לחקירם ולהוציאו כל אוחן והקורנות אמר בוה הלשון דע י' וחתון הדמים תזוזה והוא נ' ותואן ארץ יסראאל והמשל בוה מושחה'לו' לשובני ירושלים ואיש לא י' יהונתן לאשכני' קצת ערד שעיטה לאתמר בכואן ובער'ה-הו לא י' יהוזל סכךן לשובני' קצת מורה לא' י' יהוזל ערד אדרן וכן הוא סדורם לעיל' וזלסוד מהו כי יש עיטה במנין ימי-השבוע וקריאתם בין שובני' ס' לשובני' קצת מורה לשובני' ק' ושותם הם וביק' קצת מורה לא' שעיטה אעפ' שאין חסרה ויה' וה' גולד אלא' ו' שעיטה כלב' בשונטי' קשתה וגין' ימי הגדול בערך כ' והוא שדר סדר טומי' בא' ולפרש מה שאמור ר' י'ורא' ר' ראש השנה ללה י' וו' מן הדרים אשר בוה הלאן ווסטול א' נקעת גוג' ובוט' החטב י'ר' א' שונטי' קשתה

7

הנ' מתקיימים הלא י' נטוח, וכ' ד-בצלאם מקובל שמהלך עד י' רוען גדרני ומזה ספק י' בדזג, הלא ודעת' לו י' מ' ה' כל נסיגת מוקד ט' מות פוטנציאלי ר' ב' ה' נטוח, וכ' מאנומוס מעקב' צ-בצלאם, ומוקט' בברוח דבר נסיגת מאי' וב' מופל זו צ-הנות מומ' ט' נטוח, ומוקט' בברוח דבר נסיגת מאי' וב' מופל זו צ-הנות מומ'

כטול

בכל חככה נא' יגין' פולון דלון גלון גאנטס הרכמינה נוינעך צעה נוכקה במאז'יז'ן
יגין' כל' בוייס מון דה אונז לאלון כל' דיזיס מון כהוז'ס זיסוקו פאללאה
פאנ' גוועט האמה דה האזון צויג'ן קון צאיל' צעל' צפה, וווען, פאללאה
מחנונג צו' הרכמינה ומאנלע' איזיגוון, מון וווען נבוחתורה טס היל' גאנ'

ישראל מארץ מצרים כי אם כי ד' אשר העלה ואשר הביא את בני ישראל מארץ צפון ומכל הארץות אשר הדחתיים שם, מי איריא דתני עלו מבבל ניתני עלו לארץ ישראל. הנה מפשטות הטוגיה שדייקו מהמשנה ארץ ישראל גבוהה מכל הארץות משמע שבודאי השמיינו המשנה כאן איזה הלכה וגם ממה שטרחה הגمرا לא מצא לימוד להה ותקשו מנגן והוציאו להובית זה מקרה בודאי גויה"כ הוא וצ"ע איזה הלכה נאמרה כאן, ולומר שאנו דעתן כאן על מזיאות פשוטה שאין בה נפקותא לדינא הרי מלבד שהוא דוחק גדול, שתבוא על זה סוגיא שלימה, הרי אין הדבר כן, שכבר עמדו המפרשים על אמר זה שגם יתכן לומר בצדור על מקום אחד שהוא גבוהה מאשר מקומות, והוא הוא מושכל פשוט שבכ"מ שהוא עומד שם הוא גבוהה, וא"כ הרי מצד המזיאות הפשוטה אי אפשר שתהא א"י גבוהה מכל הארץות כי בכל מקום ומקום שנזכרן שם הוא גבוהו של הצדור, ונענין זה תוא מושכל פשוט. — ועיין ברש"ש מה שהקשה על ראיות הגمرا דאי' גבוהה מכל הארץות משומן שנאמר אשר העלה ואשר הביא את בני ישראל מארץ מצרים ומשאר הארץות ותמה מאה, והרי בפסוק זה נאמר ג"כ ואשר הביא, והניח בקושי. ועיין ב מהרש"א ובנהמד ונעים סימן פ"ט ב מה שהאריכו והוציאו הדברים מידי פשוט ועיין ב מקנה שגם הוא ז"ל סבב הגمرا לבונה אחרת, אבל לפי פשוטה סוגיא תמה מאה, והדברים חתוםים וסתומים עד שנראת לכוארה שליחת נגר ובר נגר דיפרקיינו.

← **7**ונראה דטוגיה זו היא מקור לברוי הרוזה, אלא שמדובר שנבוא לברא ←
הסוגיא נברא בזה קצת בפרטות. דנה החווון איש הקדים וזה לשונו: ועוד אנו אריכים לתוסיף כי שטח העלון של הארץ הוא עיקר היישוב משומן שבאמצעו המקומות המקודשות ביותר, — א"י ירושלים ובו תחנת היישוב בשעת בריאת העולם ובו ישב אדם הראשון ולפיכך ממשמים הרבה פעמים בשם מרכו היישוב על ירושלים בבחינת מרכו שטח העלון ולא על מרכו הצדור ועוד חסיבות מיוחדות מיהדים לו לשטח העלון, ויישוב התחנון בכלל איזה נחשב. ובמכתב כתוב השקפה עמוקה מבחרה שאין שיטת הראשונים בענין י"ח שעotta למערב ושש שעotta למורה ירושלים הנחשב למרכו מובוסת על איזה ידיעת של יישוב בשטח הצדור התחנון ואין ליישוב התחנון שום יחש להחלכה הפסוקת שלהם לא ייחס חיובי ולא ייחס שלילי וידיעת יישוב התחנון היא אמונה מקדמת כי כבר היא נזכרת בזוהר כידוע. ותגה דבר זה צריך ביאור שודאי היה צריך להיות בזה הלכה מיוחדת שלא בחשבון אלא את יישוב העלון (יישוב העלון אנו קוראין לק"פ מעלות שבאמצען מקום א"י, וביחס להן ק"פ מעלות האחריות של הצדור, אנו קוראים ישב התחנון), והטעם — שבו מקומות המקודשות ותחילת היישוב בשעת בריאת העולם שבו ישב אדם הראשון — אינו מספיק אלא ליתן חשיבות מיוחדת ליישוב העלון אבל לא לקבוע בזה הלכה שלא חשוב את

גָּדוֹלָה אֲגָדָה חַיְמָה גִּילָּה אֶזְרָאֵל דָּבָר

ישוב התחthon כי אם לאיי הים. ונראת בותה, דוחה גופא דאמרין וירושלים גבוה
 מכל הארץות מוכחה דע"כ אין אלו מתחשבין אלא עם ישוב העליון שירושלים
 בו היא באמצע, דבחז"י כדור הרי יש נקודה מרכזית שהיא גבוה מכל הנקומות,
 משא"כ בכדור שלם ולכן אף שנאמר במשנה אגב אורחא עלו מבבל, אבל
 שמעין מזה הכלל הארץ ישראלי גבוה מכל הארץות, וכל זה הרי יש לו
 מקום רק אם נקטינו שאין אנו מתחשבין אלא עם ישוב העליון ושאר מקומות
 בכלל איי הים, שהרי בדבר כדורי לא יושער בה לא תחללה לא סוף לא מעלה
 ולא מטה לא אמצע ולא גובה לא שפל מפני שהארץ בני אדם עלים וירדים
 בכל ששה קצוותיה ובכל מקום אשר האדם עומד שם הוא גבשו ואמצעו —
 ועל זה מקשה שפיר הגדרא מנין, היינו שמנין שנטנון כל זה שירושלים
 גבוה מכל הארץות שמאמר זה מוכחה אגב אורחא, חידוש הלכה מיוחדת, שאין
 להתחשב אלא עם ישוב העליון במדה שארץ ישראלי היא באמצע שבאל זה
 לא משכחת לה כל זה בשום אופן, ועל זה הקאמר, בשלמה בית המקדש גבוה
 מכל ארץ ישראל היינו דכתיב דברי ריבوت בשעריך וקמת ועלית אלא איז
 גבוה מכל הארץות מנין שארלי אין מתחשבין אלא עם ארץ ישראל אבל ארץ
 ישראל גבוה משאר הארץות מנין ומפני שליפין זה מדברי קבלהשמי שהלך
 מכל הארץות לארץ ישראל נקרא שהוא עולה, והיינו שנאמר אשר העלה ואשר
 הביא את בני ישראל מארץ מצרים צפונה מכל הארץות אשר הדותים שם, —
 ומדובר לייה עולה שוב מוכחה אגב אורחא שאין מדבר אלא מחצי כדורי העליון
 שירושלים בו הוא מריבו וגבותו ומילא היישוב של חצי כדורי התחthon הוא
 בכלל האיים — ואין לו יחס של ישוב בדיני הלכה — (אף שהוא מדברי
 קבלה נראה שהוא גוירת הכתוב כי כמה דברים לשם מן התורה יופיעו
 בדברי קבלה כגון דאמרין עד דלא אתה יחזקאל מאן אמרה אלא גמרא
 גמורי ואתה יחזקאל ואסמכה אקרוא). עובות ניחא גם קושית הרש"ש שהקשחה
 דהרי נאמר גם אשר הביא דפשוט שמה שירושלים גבוה מכל הארץות והוא רק
 לפיה מהלך הימני של החמה ממזרח למערב שאילו מצפון לדרומ אינה באמצע
 שהרי היא משוכת כל"ב מעלות לצפון מקו המשווה הטבעי וא"כ אינה טבור
 היישוב אלא מזרחה למערב, لكن שפיר נאמר אשר העלה ואשר הביא את
 בני ישראל מארץ מצרים ומכל הארץות אשר הדותים שם, אלא ש מכיוון שבמה
 שנגע לאורך הארץ בין המזרח למערב (על רוחב ירושלים) היא גבוה מכל הארץות
 אשר משום זה נאמר אשר העלה מילא אנו יודעים שהעיקר הוא היישוב
 העליון דבלאו hei לא משכחת לה כלל, ולכן שפיר אמרו סתם ארץ ישראל
 גבוה מכל הארץות, ולא איכפת לתה להבריותה להזכיר שהיא רק בין מזרח
 למערב על קו ארץ ישראל דהעיקר עניין זה הוא להסביר לנו שאין אנו מתחשבין
 אלא עם ישוב העליון, ולא עם עצם פרטי המצאות של גבוה ארץ ישראל (ועיין
 בחידושי מהרי"ט), ואשר זה הוא מקור וסמן לדבריו של הרו"ה שירושלים

ובביאור דברי הבעל המאור עיין בספר אגן הסחר הנ"ל, שהביא דברי הפסוק (יחזקאל לח-יב) יושבי על טבור הארץ, וכותב שכין שירושלים הוא הטבור הארץ דהינו האמצע ומחשבין בישוב הארץ דהינו מאה ושמונים מעלות של היישוב נמצא דירושלים באמצע ויש תשעים מעלות למזרחה שם הקו ותשעים מעלות למערב.

↳ 7 ושוב כhab (שם מע' ח"ט-ת"ב) שיש להביא סמן לשיטת הבעל המאור בדברי הגמ' בקדושים ריש פרק ד' (דף סט). כדתניה (דברים יז-ח) וكمת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך מלמד שבית המקדש גובה מכל ארץ ישראל וארץ גופא דאמרנן דירושלים גובהה מכל הארץ מוכחה זויל, ונראה בזה דזה גופא דאמרנן דירושלים בו הוא באמצע, שע"כ אין אנו מתחשבין אלא עם יישוב העליון שירושלים בו הוא באמצע, דבחציו כדור הרי יש נקודה מרכזית שהיא גובהה מכל המקומות משא"כ בצדור שלם, עכ"ל. הרי כביאר שעיקר היישוב הוא יישוב העליון של ארץ ישראל, סין, אסיה, ובחצי עגול יש מקום עליון והוא ארץ ישראל, וזה הכוונה שאرض ישראל גובהה מכל הארץ, דהינו שהוא האמצע של היישוב ולכן השקיעה הראשונה בישוב העליון הוא תשעים מעלות למזרחה ירושלים והשקיעה האחורונה בישוב העליון הוא תשעים מעלות למערב ירושלים, ירושלים הוא השקיעה האמצעי, וזה האמצע של חצי העגול שהוא מקום הגובהה.

↳ ושמתי ממורה"ג ר' צבי שכטר שליט"א שביאר דברי הבעל המאור עפ"י הגמ' בקדושים הנ"ל שארץ ישראל גובהה מכל הארץ, אולם באופן אחר מהנ"ל והינו כשהנברא העולם היה החוץ היום בירושלים שכדור הארץ בו נטה באופן הארץ ישראל למלחה, והשקיעה ראשונה של ירושלים הייתה לסוף ו' שעתו שזה תשעים מעלות וממila שם מתחילה يوم החדש הראשון. אולם אם ננקוט שכונת חז"ל שארץ ישראל גובהה מכל הארץ הוא שבתחלת הבריאה כדור הארץ נטה בעולם שארץ ישראל יהיה למעלה בחיצות היום, נמצא שרברי חז"ל אלו מחולקים עם דברי חז"ל שהובאו לבבוש (ס"י תר"ט) שהמאורות נתלו ביום ד' ג' שעתה ביום. ועיין בספר בני ציון להרחה"ג ר' דוד שפירא זצ"ל (ח"א ס"י י"ד) שביאר כונת חז"ל היא שהמאורות נתלו בשעה ג' ביום באופק ירושלים, ונמצא

שהשקייה של ירושלים היה בעבר תשע שעות דהינו קל"ה מעלה למזהה ירושלים וזה היא מקום של קו התאריך. ל

דעתו של הרה"ג ר' יהיאל מיכל טוקצינסקי זצ"ל

עוד שיטה מפורשתה בקביעת קו התאריך הוא השיטה של הרה"ג ר' יהיאל מיכל טוקצינסקי זצ"ל בספר היום בכדור הארץ. שיטתו מבוארת שם שהעולם הוא כדור עגול עם שלוש מאות ושים מעלה וכיוון שירושלים הוא אמצע העולם וכמו שסביר בפסוק ביחסקאל (לה-יב) ישבי על טבור הארץ, דהיינו שארץ ישראל וירושלים הם אמצע העולם ע"כ יש מאה ושמונים מעלה למזהה ירושלים ומאה שMONIM מעלה למערב ירושלים וירושלים טבור העולם באמצע. וידוע שכדור הארץ מסובב ממערב למזהה ונמצא שהוא מתחילה במאה ושמונים מעלה למזהה ירושלים. וביאר שם שהכוורת והרזה לא התחשבו עם כל כדור העולם רק בחצי כדור העליון שהיה התישבות.

זמינים שבת קודש יכול ליפול בהם

עפ"י הניל שיש כמה שיטות שונות בקביעת קו התאריך עפ"י ההלכה ויש קו התאריך של אומות העולם נמצא שיש ג' זמינים שבת קודש יכול ליפול בהם. אם המיקום שבו אנו דנים הוא באותו צד של קו התאריך לפי ההלכה ואותו צד קו התאריך לפי אומות העולם, כגון שהמקום לצד המערב של קו התאריך ההלכתי וגם לצד המערב של קו התאריך של אומות העולם או שהמקום לצד המזרח של שניהם או נופל שבת קודש ביום שקורין סעטערדי בע"ג.

אולם אם המיקום לצד המערב של קו התאריך לפי ההלכה ולצד המזרח לקו התאריך של אומות העולם כגון האויראי שלפי הגורם טוקצינסקי זצ"ל שהוא למערב של קו התאריך לפי ההלכה, ולמזרחה לפי קו התאריך לפי אומות העולם, נמצא שבת מקדם במקום זה ליום שני.

וכן אם המיקום למזרחה קו התאריך של ההלכה, ולמערב מקו התאריך לפי אומות העולם כגון יפאן לפי שיטת החזו"א הרי שבת מתאדר ליום ראשון.

13

ל' סימן ב'

מציאות קו התאריך: ומציגות קו מרכז: מוכרים אנו גם מצד התורה וגם מצד המציאות לקבוע קו בכוון הארץ לעשותו גובל בתחום היום, שבו מתחילה היום ובכערו השני מתחר היום בכ"ד שנות דאחריו שישם עכ"פ ימים קבועים,ימי שבוע,ימי חודש,ימי שנה. הרוי בכל מה שנחליט על איזה נקודה תהיה לו מר שמנה מתחילה היופ להעתgal הררי שם "הathan" החותך את גבול היום, ובו מן שבנקודה ההחtil היום השני. הנה בנקודה שקדם לה במערכה מתחיל שם או היום הראשון, כי אנקודה היא עשוינו שינוי בספרות היום. וגם מוכרת להיות קו מרכז, מקום המקביל נגד קו התאריך, שמננו יתחלק המזוח מכאן ומערב מכאן, ובתי קו מרכז אין לקבוע קו תאריך. והגעל מתעגל לאלה תחולת וסוף יום. נמצאו של זמן שאין אנו יודעים לקבוע ראשונה מקום מרכז שמננו מתחלк המזוח מכאן ומערב לכאן אי אפשר לקבוע מקום לעקו התאריך.

הוּא

מכיוון שמכורח להיות גם מרכז, ובחולו אין מזרח ואין מערב ואין התחלה ולא סוף למגל היום, ואין מקום קבוע לו תאריך ומילא אין קביעות לימיים. ו록 קו מרכז קבוע מסמן קו תאריך קבוע, הדן כל עיקר עליינו לדעתiah מה מקום המרכז הישראלי, וממנו

הלא פשוט הוא לכל הדעות שלא ה'י ולא יה' ליישרל שום מרכז אחר בלח' ארץ ישראל, בתוכה ירושלים, ובירושלים מקומם^א, שם מרכז הייצור שמן נברא העולם יומא נ"ד: ושלפיכך בינו את א"י וירושלים גם בשם "אמצע העולם" וגם בשם "טבור העולם" ואדם הראשון שהי' ראשונה בירושלים, לא לגבי דידי' ודאי ה' לו ירושלים מצדו מצדיו האחד מורה ומצדיו השני מערב. ופשט שלא נשתנה המרכז מן זמן הייצור. ולפיכך גם אמרו א"י גבוח מכל הארץ וירושלים גבוה מכל א"י, אעפ' שבכל כדור עגול לא שייך לקבוע בו מקום גבוח, מכיוון שם הונכם אדים הוואשן היר' במקומות שעמד עליו האדם כלפי דידי' מקומו הוא הגבוח ולצדיו הולך ומשתפע הcadro, וגם השכון והתקופות ומלודות נסדו על קו ירושלים ממילוי בריאות העולם מבחרא"ד (ויל"ד) עד היום. מזה מתברור שירושלים הוא מרכינו. מילא קו התאריך שלנו הוא ק"פ מעלות מירושלים "דMRIוכי לא יתכן בלתי אם הוא בדוק באמצעות^א

סימן ז'

גם אומות העולם האחרים שנדונו להם גם הם מוכרים הארץ. המלפני את מרכזם ואת מקומם קו התאריך מזמן לזמן במקומות הנוח להם. וכל אחת המדינות בחורה לה מרכז הגנו בשביילה, עד שבתקופה אחרתה הייתה הסכמה רוב האומות לבחור את גריינץ להמרכז [35] מלבות 14 חלקיים מערב ירושלים]. ומילא קבעו את קו התאריך 180 לגראנץ. כאשר בכלל אין למצאו בכל כדור הארץ מקום שבו ימשן קו ישר מציר צפון עד ציר דרום מבלי שיפגש ביבשה או בא. ובשביל הנוחיות של המדינות שלא ישנה הימם תוך מדינה אחת, הסכימו שקו התאריך שליהם לא יתמשך בקו ישר והוא מתעקם ומחפתל למזרחה ולמערב בין המדינות, והאים השיכים להם. אולם אנחנו בני ישראל המרותקים לקוי התורה אי אפשר לנו לבחור קו ומרכז כפוי העולה על רוחנה. ועלינו לחפש ולמצוא את המרכז שלנו ¹²² ואח קו התאריך שלנו הקבוע והוא משוח ימי בראשית.

תמצית שיטת ספר הזומט

ראשו ורומו כבollo או למזרחו או למערכו של הקוו, ובשוו"א לא ממש על הקוו, א"כ מה מזרח לאוקמי מאמר ר"ז שהיאليلו יומן החדר לשוכני קצה מזרחה על קו שכזה.இואו שוכנים אפשר להמצאו על אותו הקוו וממ"ג אם מדובר משוכני קצה המזרחה מעבר לקו השני הרי שם אין עוזר י"ח שעוט, ואם מדובר משוכנים לפנים מן הקוו תוק' צ' מעלה לירושלים, הרי שם כבר נשנה ספירת היום והתחיל יום אחר. והחזרו"א כתוב שמתיקים מאמר ר"ז בנקודה שהיא רק בהשגה, אף שאין עלי' שוכנים במציאות, אולם אין לב הולך להסביר שכזה שר"ז מדבר בקו שאין עלי' שוכנים במוחש כי אם בעיור שכלי, ג' סימן י"א.

נ' פתרון לשיטת הרזו"ה והכורי הוא, שאין כל ספק שהכורי והרו"ה והראשונים עוד לא החחשבו או בזמנם ההוא כלל עם חצי כדור התחthon ודבשו הכל רק מחצי כדור העליון, מכיוון שלא היה שם בנ"א והקראים בשמות ליקיט, לא החחשבו כלל עם חצי כדור התחthon לכל ענן קביעת הימים זוכ"ב גם ס' תוספת אהרן דף מ"א בשם ובניו הגר"א וליה"ה שהקדמוניים עשו כל חשבונותיהם רק מחצי כדור העליון] וכל חצי הcyוד התחthon לא נחשב לא לмерוב ולא למזרח, אבל בעצם הדבר ע"כ מודיעים גם הכורי והרו"ה שהmercoco שלנו הוא ירושלים. ומרכזו אליו את כל הcyוד כלו, אלא כל ומן שמדרונו רק מחצי הcyוד העליון מסמנים את המרכז רק בחרו מרכזו לטבשו היישוב ולשוני קצוטין, והיינו צ' מעלה למזרח וצ' מעלה למערב, ולכשידובר גם מחצי כדור התחthon ויהי גם שם בנ"א קוראים שמות לימים וראי מתחלך גם לדיריהו חצי הcyוד התחthon כמו חצי העליון למזרח ולמערב. ויש קו התאריך לכל כדור הארץ ומקומו אינם אלא בטבשו הימים היינו בסוף חצי הcyוד לא סוף רביע הcyוד, והיינו ק"פ מעלה למזרח ק"פ מעלה למערב. והוא דכתבו שבס"י מתאר הימים י"ח שעוט מירושלים זה המשום דקו התאריך ישנו רק במקומם. שיש בנ"א דורותים לקביעות ימים, אבל כשאין בנ"א בחצי כדור התחthon אין שם לא קביעות ימים ולא קו התאריך. כי אוטן י"ב שעוט שבhn מקיפה התחמה בכחץי כדור התחthon הרוי לדיריהו באילו מקיפה אז לא את כדור עולםנו וכאליל עומדת מלשמש לבנו"א — שאנן משנות את הימים, ולכן עד שחשיבות התחמה לקצה חצי הcyוד העליון ונשחת י"ח שעוט לאותו היום.

סימן י"ב

על כורי יש תמייה, מה הייתה כאן שאלת הכו"ר ומה הוא תשובה החבר, הכו"ר שואל לו. הלא תחילת קביעות הימים היא מן הצען מפני שהוא תחולת המזרחה ליישוב, והשיב לו החבר שלא כן הוא, תחילת השבת אינה מן צען אלא מסיני שם קיבל ושמרו בנ"י את השבת הראשון, ושב הזר וואמר שמצוין מתחיל השבת, ואם ס"ס ה"י מורה לשאלת הכו"ר שמצוין מתחיל השבת מה הייתה כאן תשובה החבר? ה'

סימן י"ג

אולם עפ"י הגו"ל מصحابים דבריו, ראה כי על דברי החבר שאמר כי שבעות ה' ומועדיו ה' חלום בначלת ה', שאל הכו"ר ולא תחילת קביעות הימים היא מצען מפני שהוא תחולת המזרחה לשוב. ועי"ז הסביר לו החבר שתשבען תחילת השבת הוא מסיני [שהקן מתאים לירושלים] ויקרא השבת לצען אחר א"י ב"ית שעוט מפני שא"י הוא באמצע היישוב.

ושם החיל אדם לקרוות שמות לימים, ומוכרת להיות מקום "מרכזוי" שמננו מתחילה חשבן המזרה והמערב, כי א"א לקרוות שמות לימים בלתי אם יש מזרח קבוע ומערב קבוע, ירושלים היא המרכז לחשבן הימים [לא שם תחתל היום] דמשם, מתחילה חשבן המזרה והמערב, ושע"ז נקבע התאריך וקבעת הימים, ומשום שלא החשבו עם חציו כדור התהנתן דין שם ישוב לבן"א הקוראים שמות לימים החבו את המזרחה רק ובגע כדור מצד זה וכן את המערב ורק בגע כדור מצד השני, א"כ כשאנו מדברים גם מהלהא לרבע הכדור בשיש בן"א הקוראים שמות לימים גם שם ודאי יש מזרח ומערב גם לחציו הcorner השני, וגם כן שני ובעמ"ש שווים, וממילא יוצא שכן התאריך לכדור הארץ בכללו הוא ק"פ מעלות מן טבור הארץ שהוא ירושלים.

פרק י"ד

ואעפ"י שופט נוטלה כל חוזה של הפלאות על הכרזוי והרזה, עם כ"ז לא מתකלה שטה זו על הלב, דלאו אפילו יהא שכל המדבר הוא רק מחצי כדור העליון, דין בדור התהנתן בין אדם הקוראים שמות לימים, עכ"פ אין מהסבירו שלא להתחשב כלל עם חציו כדור התהנתן ולא לתח גם לו מזרח ומערב עד כדי להסביר כל י"ב השעות שלו ורק לחציו כדור העליון, בשגמ' כל החדש הזה שיש מקומות שם מתחזר היום י"ח שעotta מזרח הוא מצ"ע ואין לו שום מקור בתלמוד, וכל ההכרה שהכריתו אותם בך הוא מאמר ר"ז צרך שיהא לילך ויום מן החדש שיתאים עם מאמר הברייתא נולד קודם חצתו, שזה לחץ אותו לחודש שיש מקומות מתחזר שם היום י"ח שעotta מירשלם ונמצא שם לילך ויום מן החדש בזמן שהמולד הי' בירושלם וגע קודם חצותו, ומשם הזרה שבחדש זה וזה משומש שככל אופן נשאר הדוחק גדול לאוקמי מאמר ר"ז על קו שאין עליו שוכנים במקומות, לפיכך נזרו כל הרשונים וכל גזרוי האחרונים, ורובם ככלם מבואר הסוגיא שבראה הרזה והכרזוי, וננתנו לה באור אחר באופן שאין שם הכרה לחדשה מופלאה זו. והביא באורים שונים על הסוגיא מראשונים שבאו לא כהרזה והכרזוי.

פרק ט"ז

בירושלם ר"ה פ"ב ה"ז מפורש שהמזרה כמו המערב י"ב שעotta זויל איז לוי וכוי שלש → מאות ושים וחמש הלוונות ברא הקב"ה שישתמש בהם העולם קפ"ב במדורה קפ"ב במערב ואחת באמצעות רקייע שמננו יצא תחתל מעשי בראשית, מה שהחמה מהלכת לששים יומם הלבנה מהלכת ב' ימים ומהצחה וכוי מה שהחמה מהלכת ליב' חודש הלבנה מהלכת שלשים יום. איז יונגה לית כאן שיעורא, דין השיעור ל' יום מכון אלא הוא בקروب, הרי מפורש אמרו שהמזרה כמו המערב קפ"ב מעלה וחציו לצאן וקפ"ב מעלה וחציו לצאן, ושהמזרה לחשבן המזרה והמערב הואampus השם של עולם, וזה הוא מה שהחמה מהלכת שס"ה מסלולים, בכל יום מסלול אחר עד שמשלימה את מהלכה השנאי, והתווכנים שמלוקים לשס"ס מעלות קפ"ב מעלה למזרחה קפ"ב מעלה למערב זה משומש מספק שס"ס מהלך לחלקים רכיבים בעלי שברים, ומה שנקרה בפינו מעלות נקראות בירושלמי בשם הלוונות, ומובואר מכאן שהמזרה י"ב שעotta ומערב י"ב שעotta, הינו קפ"ב מעלה וחציו לכ"א, ולידין שאנו מחלקים לשס"ס מעלות היה קפ"ב למזרחה קפ"ב למערב.]

הקו, א"כ מה מזור על קו שצהה. איזה וrich מעבר לקו השני, מעלות לירושלים, מתקיים מאמר ר"ז ז' לבני הולך להסביר

והראשונים עוד לא כדור העליון, מכיוון והחותנתן לכל עין שהקדומים עשו כל שב לא למערב ולא שלנו הוא ירושלים. זר העליון מסמנים מעלה למזרח וצ' נ"א קוראים שמות מזרח ולמערב. ויש חצי הcorner לא סוף גבו שבין מתחזר שיש בנו"א דורותים קביעות. ימים ולא חתון הרז' לדידחו — שאין משנות י"ח שעotta לאותו

בת החבר, הכרזוי, לת המזרה לישוב, ששם קבלו ושמרו ס"ס הי' מורה

שבותה הי' ומעורי מצין מפני שהוא הוא מסני [שהקו וא באמצעות היישוב.

יהוָה אֱלֹהִים הָאֶלְ�הַיִם
וַיַּרְשֵׁתֶם גּוֹיִם גְּדֹלִים וְעִצּוּמִים מִפְנֵיכֶם
כִּי כָּל-הַמּוֹלְכָה אֲשֶׁר תַּדַּרְךְ בְּפִרְגָּלָבָם →
בָּו לְבָם יְהִיָּה מִקְהַמְדָבָר וְהַלְבָנוֹן מִרְ
הַפְּנֵיהָ נְהַרְפָּת וְעַד הַיָּם הַאֲמָרוֹן יְהִיָּה
גְּבָלָבָם כִּי לֹא יַחֲזִיב אִישׁ בְּפִנֵּיכֶם
פְּחַד בְּכֶם וּמְוֹרָאָכֶם יִתְנַ | יהוָה אֱלֹהֵיכֶם

אלקטו בחר

לען פילט רנניין בן נעל פסוק י' כ' וכו' מדנק, וכפ' רלה
וינו' יג' ס' טהרכטונג מונטה לל דנער הוּן זדרליךן מלטו פילט רנניין
וינו' מדנקון סדנק זדרליךן, כלמוול סכל לפ' מקומו
וענניין: גז' כי האל צדי' צמיט' וצפלט לאלויס גוס
גדוליס: טהאן נמי ועוואס זיין קלומן הוּן מירלטט זמיס המלאי
כיד יברלטן, מוש טפס עטיפטס מה' עגעילס גס הני הנעה
מה' טעלל, וווע פפי' קומוי' צל. ואלויס ט' גס ב' קוויס
(רא' א''): נח' ומפקת גל' כייא נאליך לוּנור זומר, לפ' שאס
יעידשו עגעילס טפס גנודיס, ועינן מוש עגלאל צפטוק (ט' ח')
גהוליס וענוייס מנק: גט) וואו על דורך דערטינן בגיטין
ע''. ונתן צידקה לי' נוּ הלוך יידס גנגה סקרס וקודיפפה מינן
קמיט ובידקה יסננו מיטטמע נן נמיינא כל דהווע עכ'ל, וכן קוֹל
לען יקעפַן, טהס מקדיס קופועל צעלג' זדרליך נאקדיס פאנטן,
ווע (ג' א'), מצעל נעליל ע' צייד דכמיג גס בן נוּ ימִינָך מיזט גל'
ב' פקטו הווע צפיטו צעלג' יטיגט צוס היט אס המד מסט,
ט' קוטס מין מיט, וו' מקסס דכמיג בעוג צהמתה "ליך", וו' ישא
ט' קוטס וט' פיטל מיט (סחה' ז'):

שעניליכס^{'''} מְרַגֵּן טָעַטֶּה מִכְּפָלֵה (ט): וְעַצְמִים
מכב. חֲסָם גְּנוּווֹס וְכָס גְּנוּרוֹס מְכָס, מְלָס נְלָס,
טְיַטְּלָס אֲגּוּרוֹס. מִכְּפָלֵה כְּפָנָה כְּפָנָה לְמִתְּבָנָה
בְּהַלְמָדָה יְלָמָד וְנָעַמָּוִס. מְכָס הַלְמָד הַלְמָד גְּנוּרוֹס
מְמַלְלֵר בְּהַלְמָוֹפְּס^{''} וְסָס^{*} גְּנוּרוֹס מְכָס (ט): (ככ) לא
וַיַּתְּגַּבֵּב אֲוֹשֶׁגֶן: הַלְמָד לְיַד הַלְמָד הַיְמָס וּמְמַפְּחָה
וּמְסָבָה. גְּכַטְּפָה מִנְן חַלְמָזׂוֹד לְמִמְרָא לְיַדְוָתָךְ מִכְלָל
מְקוֹס^{'''}, הַס כְּנָס מִכְלָמָוד לְמִלְמָד הַיְמָס, הַפִּילָגָה כְּטוֹגָג
מִלְנָה בְּכַבְּנָה^{''} (ט): פְּחַדְכָם וּמְוֹרָאָכָם. וּכְלָמָחָד
כְּסָול מְוֹרָה, הַלְמָד פְּמַדְכָס עַל הַקְּרוּזִים וּמוֹרְהָלָס עַל
שְׂנִי מְסֻחָה^{''} וְאַל.

אור החיים

(דבrios ד' ד') וולנס כטודקיס נס' וכלה מלוועה טרלו, ולפנ' זכ' צויה וויל כון סמכים טכניים יתגלו נל' עס' כ' ווילמאר ולדזקה זו נכל בקהלתו כקהלתו יקרה כל נטמות עס' וטREL ס פירוט לדזק זו עניינ' כטודקיס נס' דכתיב ממשה קטע מלך כ' כי כולם דזקיס נס' דכתיב:

אור בהיר

המלך היה בן עס הילן מורה האריאני שבעל יקר מולן מה קפּי מסה יקּהו נבּה נפּין כמו כה נפּין כמו פּי ר' בכינול טהרכּה' ג' גוז ובדיק מונען ועד אנטטן כלינו כוכלה ואוֹה פּי' לנכט בכל דליך. קב' על ידי טהמה ממיוחה נמסונת להקה מדנק ענפי הקוזוקה לגורא:

ספר

המקומו' האילו הרי
עד שלא יכבשו את כל
המקום אשר תזקיטמהה בגוליהם
ארץ ישראל תהיה ריב
שמצוות נהגות שם
יהיה האמור כאן כ
תאמר מפני מה כבוי
אמרו דוד עשה של
לכבוש חוצה לארץ,
צובה, ואת היבוסי
לפלטיר' שלך לא הוא
שכיבשו בחוצה לאו
איך מן המדבר והו
מבוא המשמש יהיה
הנהר גבולכם ואין ה
גבולכם, ועד הים ה
אם כיבשתם יהיה ג
הים הגדל וגבול,
בכל הארץ ישראל
* בז' טובביס.

אי' שבתוק החומרן שא
שיחו מטהean וחולין ב
יהו עסוקים לככוש מקו
דארכ'נהרים וארט צובא
לפלטرين שלך זהינו היב
היא עיר דוד לא כבשת, ס
מארונה היבוט שייה כי
וזהדר קתני דורי שכבשו נ
הנוטפות דין אי' לגמרי
ג'כ יש לו דין אי', ת'ל
גובלכו
ויש כאן חסרון וכע'ל כ
המדבר גובלכם
גובלם כלומר אפילו המ
מדורה

ספר עקב פיסקא נא (יא כגדכו) דברי רב

(איוב ה כג) כי עם אבני השדה בריתך והיית השדה השלמה לך ואם תאמר
למה יגע יהושע כל אותה היגעה, אלא לפי שחתאו ישראל נגזר להם
מעט מעט אגרשנו מפניך. וירושתם גוים גדולים ועצומים מכם. גדולים
בקומה ועצומים בכח. מכם. אף אתם גדולים ועצומים אלא שם גדולים
מכם. רבי אליעזר בן יעקב אומר משל לאדם שאומ' איש פלוני גבר וזה
גבר הוא, זה גבר, שהלה* גבר הימינו. דבר אחר, מכם למה נאמר
עוד, והלא כבר נאמר שבעה גדולים ועצומים מכם, ומה תיל' מכם, מלמד
שהאמור משבעה עמים גדול וקשה כנגד כל ישראל. וכן הוא אומר
(עמום ב ט) ואני השמידתי את האמור מפניכם אשר כגובה אריזים גביהם וחסונ
הוּא כאלוונם.

* בראה דיז: אכלה שחג.

ליק פיסקא.

[פיסקא נא — יא כד]

כ' כל המקום אשר תדרוך כף רגליכם בו לכם יהיה. ואם למד על תחומי
ארץ ישראל, הרי כבר נאמר* מן המדבר והלבנון הזה ועד הנהר הגדול נהר פרת,
ומה תיל' אשר תדרוך כף רגליכם, אמר להם כל מקום שתכשו חוץ מז
* וזה לשט מקרא בא ויהשע א ז.

פירוש ספרי דברי רב

דראכ'ע בא לתרען דלא תיקשי קרא רישיה
הויסיף ראנכ'י על ת'ק' ומה ענן המשל הזה.
והה' א' נאה דמפרש וירושתם לשון עבר. ויש
כאן ט'ס וככ' וזה לא כבר נאמר שבעה
נוים ועצומים מפק ומתק' כו, והה' פ' לא תהיין
יראים שמא לא תוכלו להוריש את הגוים האלה
שבפניהם מן הירדן שהרי כבר הורשתם גוים,
כלומר א' מדי' אומות היותר גדול וקשה כנגד
כלם שהוא האמור ומש'ה קרי ליה גוים-עאג'ן
וחד גוי הוה, וא"כ במק'ש שתורישו כל השאר.
וכה' א' ואנכי השמידתי את האמור כי, והלא ז'
אומות הוריש ולמה הוציא האמור טפי
מכלהו, אלא מוכרת שהיה גדול וקשה יותר
מכולם אשר כגובה אריזים כו.

פסקא (יו) [נא]

כל המקומות כי כלומר הן כל המקומות אם בא
ללמד על מחומי אי' הרי אמרו בסיפיה
דקרה, אלא מוכרה לומר דבר ללמד דברי
חוין מתחומי אי' לכל ד' צדין כל מקום
שירשו לבבש ולהוסף על תחום אי' הרשות
בידם, ובבלבד שלא יכבשו אלא אחר שכבשו כל
גבורים מאך לא שאותם גבורים מהם, וויש
במשל שאומר איש פלוני ידוע שהוא גבר וזה
מוכרה ג'כ לומר שהוא גבר מאחר שהגבר
הידוע טרחה להורישו מוכחה לומר זהה כלומר
גם הם גבורים אלא שהלה דהינו ישראל גבורים
מהם לפי שנצחים. ואע' פ' שפירוש זה קצת

המקומו' האילו הרי הוא שלכם. או אינו אלא דשות בידם לכבות חוצה לארץ עד שלא יכבשו את הארץ, ת"ל וירשתם גוים גדולים ועצומים מכם, ואחר כך כל המקום אשר תדרוך כפ' רגלאם בו לכם יהיה, שלא תהא ארץ ישראל מיטמאה בגלוליהם ואתם חזורים ומכובשים* חוצה לארץ, אלא משתבשו ארץ ישראל תהיו ראשיהם לכבות חוצה לארץ, הרי שכבשו חוצה לארץ מני שמצוות נהוגות שם, הרי אתה דין, נאמר כאן יהיה ונאמר להלן יהיה, מה יהיה האמור כאן מצויות נהוגות שם, אף להלן מצויות נהוגות שם. ואם תאמר מפני מה כבש דוד ארם נהריים וארים צובה ואין מצויות נהוגות שם, אמרו דוד עשה שלא כתורה, התורה אמרה משיכבשו לארץ תהיו רשיין' לכבות חוצה לארץ, הוא לא עשה כן, אלא חזר וכיבש ארם נהריים וארים צובה, ואת היבוסי שהיה סמוך לירושלים לא הוריש, אמר לו הקב"ה סמוך לפלטידי' שלך לא הורשת היאך אתה חזר ומכבש ארם נהריים וארים צובח הריש שכיבשו בחוצה לארץ, ומניין, שכגנרו בים הרי היא שלהם, ת"ל (ואה יהושע א) מן המדבר והלבנון הזה עד הנהר הגדול נהר פרת ועד הים הגדול מבוא השמש יהיה גבולכם והמדבר גבולכם מן הנהר הגדול נהר פרת, מן הנהר גבולכם ואין הנהר גבולכם, אם כיבשתם את הנהר יהיה גבולכם והנהר גבולכם, ועד הים הגדול מבוא השמש, עד הים גבולכם, ואין הים גבולכם, אם כיבשתם יהיה גבולכם. וכן הוא אומר (במדבר לד ז) וגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול, יהיה גבולכם. נמצינו אומרי' כל מקום שהחויקו עולי-* בבל מארץ ישראל עד צויב לא נאכל ולא נעבד, עולי מצרים נאכל ולא

פירוש ספרי דברי רב

וזהדר קאמר מן הנהר הגדול וכו', מן הנהר קלומר לפנים מן הנהר הוא הגבול אבל שייחו מטהean ווהלclin בגוליהם א"י וישראל יהיו עסוקים לכבות מקומות של ח"ל. וזה טארם נהריים וארים צובה, דא"ל הקב"ה סמוך לפלטרכן שלך זהינו היבוסי שהיה סמוך לציין היא עיר דוד לא כבשת, קדוחוי' שקנה דוד הגורן מרונה היבוסי שהיה בירושלים מקום ב"הם. וזהדר קתני הרי שכבשו בחיל ערים כפי התיויה זהינו אחר כיבוש כל א"י שאז יש לכל הנוספות דין א"י לגמר, מניין שכגנום בים עד סוף העולם לארכו די שיחיה ברוחב בתוך החוט מונחל מצרים עד טורי אמןון הכל חשוב א"י, וע"ש ד"ח בת"ר בד"ה ריה"ו אומר וכו', ועי' בראש הלוות תרומות להרמב"ס, ועיין בספר בפתחו ופרה מפ"ז עד סוף פ"א. ומ"ש נמצינו אומרים כו' לא נאכל ולא נעבד, היינו לעניין שביעית ומובואר במשנה שם. וכל

זם תאמר
גדור להם
ו. גדולים
ס גדולים
גבר וזה
מה נאמר
ם, מלמד
נו אומר
זהו ותסונן

NEL תחומי
נהר פרת,
ו חוץ. מן

א ידעתה מה
המשל הזה.
שון עבר. ויש
- נאמר שבעה
ב' לא תהיו
הגנים האלה.
ורשותם גנים,
; וקשה כנגד
יה גוים אע"ג
שו כל השאר.
ץ בר, והלא ז'
ר האמור טפי
; וקשה יותר
; כב'.

מקום אם בא
אמור בסיפיה
למלך דאפי'
רין כל מקום
ב' א"י הרשות
חר שכבשו כל

תורה
ועיקרו
כמו ר
לשנות
התלוי
שהוחוו
התארין
כפי ש
ספּוֹ
יהדות
הספרין
לנושא
השיטוֹ
בין היל
וד' יהוי

הראשונים שבענין זה, ומסקנתו היא: "בשיטה שהובאה לעיל בשם כמה רבנים"⁶⁵, שוקה התאריך הוא 90 מעלות מורה מירושלם, והאריך לחלק על חידשו של החון איש, שהובאו לעיל בענין אוטstralיה וסיבור וועור.

ספר "אנן הסהרה" להרב חיים צימרמן⁶⁶, בו הוא מבאר בהרבה את דעתו הראשונית. בזעום בעיקר לענין קידוש החודש ובאזור הסמוא של "מולר זוקן" בר"ה כ, ב, אף הוא מסקנתו כשותח הרוגנים הניל.

ל' קונטראס "גובל יומן", מאמרו של הרב בן-גוריון רבינו-בנאי-תאומים (מראשי מעובכת האנטיקולופתיה התלמודית)⁶⁷, בו מבאר ברוך מוהרת דרבנן, פמה מן הראשונים החולקים על הכוורת והמאור בפרטש הסמניא בר"ה שם⁶⁸, ומסקנתו של פלי הלך-מחשבות — וכן הלאה לדעתו — יש לב למתחותן: ושער מצען לרום בנקודה המורהית ביזומר ביבשנה, היינו ב"מציר ברינגן".

מאמר "בענין שאלה קו התאריך" לרבנן: זונגה מרצנן (שהיה מראשי מיעצת האנטיקולופתיה התלמודית)⁶⁹, בו מציע פרטן השאלה על פי דברני הראשונים שכחטו שיש אוקינוס והוא סוף העולם, ושלפיהם כל היישובים והאיים שבאוקינוס השקט חשובים כמורח העולם או כמערבו לפיה: קרכחות לקצתו האוקינוס, וכן התאריך עובר ביןיהם, ושלפי זה אלטקה היה סוף המערב (נסיבור טוך) המורה והקם מתחמי באמצעו, רוחב בהרים גונשן מצען לדרום, אבל לא בקו ישר אלא תולך באמצעות האוקינוס השקט.⁷⁰

ספר "קו התאריך היישראלי" לרבנן מנתן כ, בשורר, בו מובאים כל מאמרי שנותפסמו לפני כן בקובץ "הפרוסט" ו"נוועם" וועור, וכן מאמרי נספחים ופרקיהם הדושים שבהם נאמרו ונש�ו ברב הדעות שהושמעו בענין זה ותשובה והשנה עליהם, ביצירוף מפות ותרשימים לכל שיטות

ירושלמי חלה עם פרי הר"ש סיריליאו (ירושלים תש"י)⁷¹ ועייש' ש"ה בדעת רס"ג, שהשבעו מטלות נסוד על מפקם שהוא 130 מעלות מורה מירושלם, שלפיו⁷² טיקומם הוא קו התאריך, ובט' קו התאריך היישראלי פכ"ז בדעתם 69 עיי' לעיל צוין 44 והלאה. 70 נו' ורב תשש"ג וקדום, וכן פרטם מאבר בנושא זה בפוצץ המאור תש"ג וכך נופס בירחון הפרדרס, שקאננו תש"ד (שנה מה חוברת ח). 72 עיי' לעיל צוין 19, וע"ז צוין ציוו 102 ואילך. 73 נדפס בקובץ "נוועם" ח"ד, 102, וכבספר "עננה יונדא", ירושלים בני ברק תש"ט. 74 ירושלים תש"ז.

ההסכמה היא מחייב אויה לסייע בעלמא ואין ראוי כלל להכניות לבית המדרש בומן שאנו דנים בטלנה, ואמנם לפי פירוש היסוד עולם בסוגיא דר"ה, השתמשו בנה' ע"פ הסכם זה, אבל זו דעתה ייחיד, ואף לדבריו היסוי⁷³ אין אלא התחלה החשبون לסתה בלתי ידוועה לנו, אבל היסוי⁷⁴ עצמו הביא דבריו "הרואה והכובי" שמירושלים עד קצם המורה צ מעלות, ובזה לא ערער עליהם שכננד ירושלים לנו⁷⁵ והוא מכון, רשותאי הוא ברחוב צפון בירושלים⁷⁶, "טיקום: הרואה והכובי" מהיבטים נקורה היוצאה חזע לךaza המורה אשר שמה מתקיים בפועל ר"ה אשר תחילתו אחר התחלה היום בירושלים י"ח שעות, ואשר על ידה מתקייםليلת ויום מן החדש כו, ואשר הראב"ד הסכים עמהם בסיסוד וזה כוותב שהוא דבר יודע, אלא שרעתו שאין ראיו לנקבע ר"ה ביום זה כוין דבירושלים אין לילה ויום מן החדש והביא כן נס: בשם הנשיא ר"י בר"ב, למדנו שם רעת ר"י בר"ב כ, וזה עזרות נמורה על דעת היסוי⁷⁷ שנם דיעתו כב' כ, שהרי היסוי⁷⁸ מכוא בשם הנשיא ר'ב' דיעתו כב' ר' חסמן הרין, הראב"ה, ר' בר"ב דמקצתה. המוחח מתחילה מניין הימים ומסלבים עמו, וכל זה מפורש בדברי הראב"ד וביקע⁷⁹ ואין שום מקום לנוטה מוה' ימין ושמאל כו, וא"כ תלו מור עורך הוא בפי ר' חסמן הרין, הראב"ה, ר' בר"ב שהביא היסוי⁸⁰ ומהויק ברביריהם, והראב"ד והכובי גורז'ה והורן⁸¹ והritten⁸², וכן מפורש בתש"ג⁸³, ואין שום אחד מן הראשונים שיחולק בות, ואסור לשטען רברם בגוליה מרביבים או פקופק ח"ז באתמתם, וכל דברי הראשונים נאמנים. עליינו כונונת מקוני⁸⁴.

מאן יצאו לאור כמה ספרים ונתרפרסו כמה מאמרין בנושא זה, מהל' יש לציין את הפתירים והמאמרין דלהלך, לפי ומני הופעתם: קונטראס "סוד נקורה דלתתא", להרב חיים יוסף דינקלט⁸⁵, בו מבאר ברוך מיוחדת את דברי

65 פון, ח"י שעות סוף אותן י. 66 עיי' תשב"ז ח"א טומ"י ס"ה. ס"י טרו רוטן, ובפוק' שם ס"י ב באור רעתה, וע"ז יוז ציוו 590. 67 פון, ח"י שעות טום"ז א. וכע"ז במכחטו שבספר הקונו, ושם: "בדרביהם מכואר שלא בא חדש התחלה היום הא פה מורה הוא כלשש בידעה מוקדמת ואשר הוצרכו להודיע זאת כדי לשמש בזה פירוש המונאי", עיי' קובץ "חטיען" חוברת ג' (תמונה תש"ד) מאמר מתוך הרב פלמן מהנא, דבריהם נספחים מברבי היזו⁸⁶, הובא ב' קו התאריך היישראלי פרק עט, ושם טומ' בארוכה על שיטתה זו. 68 נדפס בסוף

INTERNATIONAL DATELINE IN HALACHA

Place	Time	Day Observed by the General Population	Day According to the Chazon Ish	Day According to the Mid-Pacific Poskim	Day According to Rav Tukatzinsky
Tokyo, Japan	6:00pm	Sunday	Shabbos	Sunday	Sunday
Auckland, New Zealand	9:00pm	Sunday	Shabbos	Sunday	Sunday
Nuku'alofa, Tonga	10:00pm	Sunday	Shabbos	Different Opinions (Shabbos or Sunday)	Sunday
Pago Pago, American Samoa	11:00pm	Saturday	Shabbos	Different Opinions (Shabbos or Sunday)	Sunday
Honolulu, Hawaii	12:00 Noon	Saturday	Shabbos	Shabbos	Sunday
Perpetual Friday				Safek (Questionable if Shabbos or Sunday)	

SHABBOS WHEN CROSSING THE DATELINE

When traveling eastbound (e.g. from Australia) one skips a day. For example, the time would instantly change from 5am Wednesday back to 5am Tuesday and one would repeat the day of Tuesday. One should consult a Rav to determine if he should daven (if this is rare, all 3 tefilos again on Tuesday which he is repeating) and how to count Seifas Halacha and observe a fast day. He should also determine if he can depart on Friday or Sunday as he may be flying late and out of Shabbos.

When traveling westbound (e.g. from USA to Australia) one skips a day. For example the time would instantly change from 3:00pm Monday to 3:00pm Tuesday. One should consult a Rav to determine if he should put on tefilin and daven again (in this case Mincha) and how to count Seifas Halacha and observe a fast day.

VERUSHALAYIM LINE

VERUSHALAYIM LINE: This line that runs through Har Habayis is at the 35.2°E latitude and is the reference point for most halachic datelines.

CHAZON ISH LINE: This line, at 125.2°E latitude, is 90° east of Verushalayim. It is based on the Baal Hamaor and Kuzari. The Chazon Ish, who strongly endorsed this opinion, held that the Dateiline does not go through land, but rather runs along the East Coast of Maryland mass that this line runs through.

CIVIL INTERNATIONAL DATELINE: This line is used by the general world population. Locations west of this line are one day later than the locations to the East of this line. This line zig-zags, on or near 180°.

According to most opinions this line has no bearing on Halacha.

MID-PACIFIC POSKIM LINE: According to various opinions, the dateline runs through the Pacific Ocean close to the Civil Dateline. Exact location of the line varies. One example shown is the Atzel Sadieh who says the line is at 165.7W. Other opinions are in this general area and others.

RAV TUKATZINSKY LINE: This line at 144.8°W latitude is on the exact opposite side of the globe from Verushalayim. It is the dateeline according to Rav Yechezkel Michel Tukatzinsky (author of Gesher HaChaim).

WHEN IT'S 10:00 pm LEI SHABBOS FRIDAY NIGHT IN VERUSHALAYIM, IN... NEW YORK IT'S 10:00 pm ON FRIDAY NIGHT; IN MELBOURNE, AUSTRALIA IT'S 6:00 am ON SHABBOS AND IN...

Place	Time	Day Observed by the General Population	Day According to the Chazon Ish	Day According to the Mid-Pacific Poskim	Day According to Rav Tukatzinsky
Tokyo, Japan	5:00 am	Saturday	Friday	Shabbos	Shabbos
Auckland, New Zealand	8:00 am	Saturday	Friday	Shabbos	Shabbos
Nuku'alofa, Tonga	9:00 am	Saturday	Friday	Different Opinions (Friday or Shabbos)	Shabbos
Pago Pago, American Samoa	9:00 am	Friday	Friday	Different Opinions (Friday or Shabbos)	Shabbos
Honolulu, Hawaii	10:00 am	Friday	Friday	Shabbos	Shabbos
Perpetual Friday	11:00 am	Friday	Friday	Safek (Questionable if Friday or Shabbos)	

Next

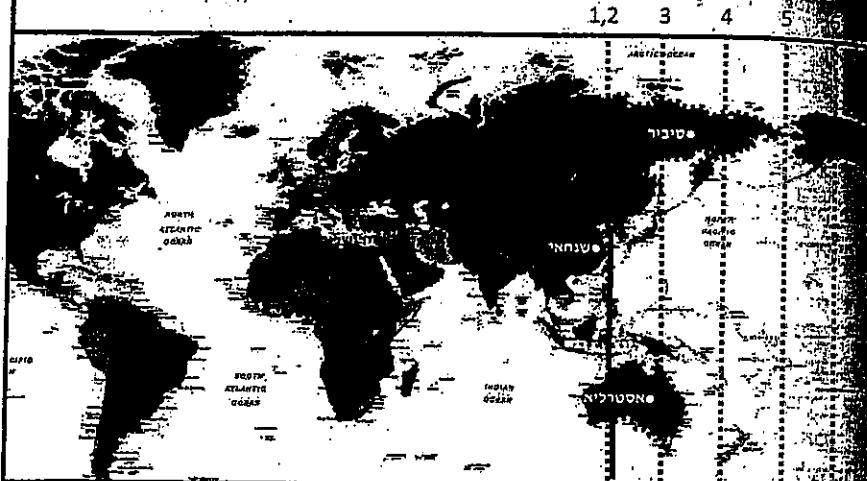
UNITED STATES

CHINA

RUSSIA

↑
Rav
Tukazinsky

סיכום כל השיטות

ענטת החזון – פ' מעלה מזרחות לירושלים, וסיביר ואסטורלא ייכ מקדימים.

שיטות הוריאם שפינא – צי' מעלות מזרחות לירושלים מצפון לדром.

שיטות היסטוריה ? – קיימן מעלה מינדרשלם

הנ"ד שפירה – קליה מעלה מושלים. נ"א (ענ' שראת והומיניסט

ענשתה הרג בנוימן רביינובייך ותאומים – קניין מעלה מוחשיים (טיפץ בירין)

שיטות הగיימטיקוןסקי עוד הרובה – קייפ מעלות מזרחה לירושלים

הו היותה מצעיה מודָר
נוב מה שכתב שאן
בפי המזדה שהוותה
א-אפריקא המערבי
שלם. (ויש לדוחות

Since 1915

(۸۰) میری گزارہ ڈاکٹر احمد

וְאֵת כָּל־הַיּוֹם כִּי־מִירְגָּה מִבְּרָנָה